

El canonge Adanagell de Vic (ca. 860-925), llavor de noves semences

Escrit per [Carme Miró](#) 29 d'abril de 2026

Títol: El canonge Adanagell de Vic (ca. 860-925), llavor de noves semences

Autors: Jesús Alturo, Tània Alaix

I.S.B.N.: 978-84-9191-171-5

Editorial: Publicacions de l'Abadia de Montserrat

La reconstrucció d'un teixit cultural a partir de vestigis fragmentaris exigeix una combinació poc habitual de rigor metodològic i capacitat interpretativa, i és precisament en aquest terreny on el treball del doctor en filologia clàssica i paleografia Jesús Alturo i de la doctora en ciències de l'antiguitat i de l'edat mitjana Tània Alaix troba la seva plena justificació.

El canonge Adaganell de Vic (ca. 860-924), llavor de noves semences és fruit d'una recerca que va més enllà de la recuperació d'una figura concreta i ofereix la reconstrucció d'un ecosistema cultural en formació. La cultura a la diòcesi d'Osona en els primers temps carolingis constitueix, de fet, el veritable horitzó d'aquest estudi, que situa Adaganell de Vic (ca. 860-925), destacat canonge i escriptor del bisbat de Vic, en el marc dels primers anys de reorganització del bisbat de Vic, moment en què es configuren les estructures que han de sostenir la cultura escrita: escoles, escriptoris i biblioteques. Aquest entramat institucional no es presenta com un decorat, sinó com un sistema dinàmic en què els anomenats *homines scholastici* actuen com a veritables agents de transmissió i elaboració del saber.

Adaganell de Vic hi apareix com una figura inicialment central, especialment en la seva funció de col·laborador del bisbe Gotmar, però també com un punt de partida dins d'un procés evolutiu més ampli. El llibre mostra com aquest primer nucli cultural experimenta una transformació significativa amb l'arribada del bisbe Ideler, probablement vinculat a l'àmbit narbonès, que introdueix pràctiques i orientacions noves. Aquest desplaçament permet entendre millor els canvis en el nivell i l'orientació de la producció intel·lectual, i evita una lectura estàtica o localista del fenomen. La cultura vigatana es perfila, així, en diàleg amb altres centres, tant propers com més allunyats, fet que reforça la idea d'una circulació activa de models i coneixements.

El treball amb els manuscrits continua sent el nucli de l'anàlisi. La identificació de còdexs, la discussió sobre la seva datació i el seu lloc de producció, i sobretot la detecció de mans locals permeten replantejar hipòtesis anteriors. El llibre defensa amb solidesa que una part significativa d'aquests materials, sovint atribuïts a centres diversos, té en realitat un origen vigatà, cosa que reforça el paper de la catedral de Vic com a focus cultural de primer ordre. Aquesta atribució no es fa de manera categòrica, sinó a partir d'un conjunt d'indícis convergents que donen consistència a la proposta.

Un altre element destacable és la incorporació i l'edició acurada de textos de gran bellesa. La selecció de materials, sovint presentats en versions revisades i amb traducció, permet accedir directament al tipus de cultura que es produïa i es consumia en aquest entorn. Aquests textos no només il·lustren un nivell intel·lectual determinat, sinó que ajuden a perfilar interessos, prioritats i formes de pensament que participen en la configuració d'un espai cultural que es pot considerar embrionari de la Catalunya posterior. La manera en què es presenta la figura d'Adaganell de Vic dins aquest conjunt evita qualsevol idealització. No se'l descriu com una figura excepcional aïllada, sinó com un element dins d'una cadena de continuïtats i transformacions. La metàfora de la «llavor» pren aquí tot el seu sentit: no tant per la magnitud individual del personatge, com per la seva funció en un procés col·lectiu que el supera i el redefineix.

El més important és que el llibre presenta un nivell d'exigència elevat, tant per la densitat del discurs com per l'ús d'eines pròpies de la filologia i la història del llibre. Aquesta complexitat pot fer-ne menys accessible la lectura per a un públic no especialitzat, però és també la que permet assolir una anàlisi rigorosa i plena de matisos. Dit d'una altra manera, el volum combina amb encert l'estudi d'un cas concret amb una mirada més extensa sobre les dinàmiques culturals de l'alta edat mitjana i aporta claus rellevants per comprendre els processos de formació, transmissió i transformació del saber en un moment clau de la història del nostre país.

Cal subratllar, en aquest sentit, la mestria dels autors, el Dr. Jesús Alturo i la Dra. Tània Alaix, que ofereixen una mostra modèlica de complicitat intel·lectual i solidesa acadèmica. La seva trajectòria, reconeguda en l'àmbit de la filologia, la paleografia i la història cultural, es reflecteix en una obra que conjuga amb naturalitat erudició i claredat expositiva. Alturo i Alaix construeixen una interpretació afinada i suggeridora, capaça de donar vida als vestigis documentals i de situar-los dins un marc històric ric i coherent.

EXTRET:

Miró, Carme. El canonge Adanagell de Vic (ca. 860-925), llavor de noves semences. Sonograma (29/04/2026).

Extret: 30/04/2026 de <https://sonograma.org/quadern-de-llibres/el-canonge-adanagell-de-vic/>